

УЧЕБНА ПРОГРАМА
ПО
ПОЛСКИ ЕЗИК ЗА XII клас,
Втори чужд език-профилирана подготовка

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ.

Настоящата учебна програма е разработена съгласно Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици. Програмата е съобразена и с европейските образователни стандарти за изучаване на чужд език, приети от Съвета на Европа.

Базирайки се на принципите за непрекъснатост и спираловидна повторяемост на обучението, настоящата учебна програма предлага оптимално използване на хорариума за формиране на навиците и уменията на учениците по видовете речева дейност: слушане, четене, говорене, писане.

Обучението по полски език като втори чужд език в XII клас - профилирана подготовка се осъществява в рамките на предвидения хорариум от часове според учебния план на училището.

II. СТРАТЕГИЯ И ЦЕЛИ

Образователната стратегия при изучаването на полски език като втори чужд език се определя като функционално-комуникативна. Общите цели на обучението са свързани с изграждане на система от интелектуални умения за развитие на познавателните способности и творческата самостоятелност на личността; с формиране на толерантност към културните различия и развитие на умение за социално отговорно поведение и межкултурно общуване.

Специфичните цели на обучението в дванадесети клас са свързани с осъществяване на свободна комуникация с носител на езика или с лица, които го владеят като чужд, достигане на второ равнище на владееене на езика според държавните образователни стандарти и се определят в рамките на всеки тип речева дейност, както следва:

- 1. Слушане**-висока степен на възприемане и разбиране на жива и механична реч
- 2. Четене**-извличане на пълноценна съдържателна и естетическа информация на равнище текст и подтекст при ползване на оригинална литература от различни функционални стилове.
- 3. Говорене**-свободна диалогична и монологична реч в рамките на предвидените от програмата теми.
- 4. Писане**-конспектиране на прочетен или прослушан текст, продуциране на коментарно и аргументирано съчинение, изложение на собствени и чужди тези, делова и лична кореспонденция, свободно използване на различни видове справочна литература.

XII клас (втори чужд език-профилирана подготовка)					
Очаквани резултати			Учебно съдържание /теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки/		
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия /по теми/	Контекст и дейности /за цялото ядро и/или за цялата учебна програма	Възможности за междупредметни връзки
1	2	3	4	5	6
Слушане	Ученикът: Разбира в подробности: -информация от различни по жанр и вид текстове от различни аудиоизточници, без зрителна опора; -съдържанието на усложнена диалогична реч /беседа, дискусия/ на свободна тема. Разбира конкретна информация от радио и телевизионни предавания. Извлича информация, неексплицитно формулирана в песни, стихотворения, анекдоти, приказки, разкази. Използва компенсаторни стратегии.	I. Тематични области: 1. Аз и другите -приятелство и конфликти между поколенията -толерантност към различията 2. Моят ден -образование и професионална ориентация -семейство и кариера 3. Светът около нас -променя ли се Земята? -хората по света -наука и изкуство -религии 4. Празници II. Социокултурни знания: 1. Социално поведение-норми, етикет. 2. Празници и традиции. 3. Природни, исторически и културни забележителности; големи градове. 4. Историческо минало.	ЕЗИКОВИ ЗНАНИЯ А. Фонетика и правопис -поддържащ курс Б. Морфология -преговор и обобщение с елементи на надграждане; В. Синтаксис -преговор и обобщение с елементи на надграждане. Г. Стилистика -многозначност на думата (метафора), синоними, антонимите и тяхната стилистична роля, фразеологизми, варианти на превод с цел предаване на стилистичната експресивност,	На учениците се дава възможност: -да работят активно, използвайки интелектуалния си потенциал, знанията и уменията при решаване на дискусийни ситуации; -да слушат, четат и анализират разнообразни по вид, жанр и функции автентични текстове, като се акцентира върху жанровата и стилистична структура на текста; -да усъвършенстват възможностите и уменията си в компенсаторните стратегии в устната и писмената реч; -да усъвършенстват читателската си грамотност, опираща се на езиковата им компетентност, определени	Учениците прилагат знанията и уменията си по: 1. Български език и литература: -паралели между лексико-граматичните категории; -стил, сфери на общуване; -речев етикет; -видове текст; -национална идентичност; -жанрово и стилово многообразие на текста; -близка по произход лексика. 2. Други чужди езици: -социокултурна и страноведска информация за други страни; -стратегии, техники за учене на чужди езици; -прилагане на компенсаторни стратегии; -граматически и лексикални съответствия. 3. Информа-
Четене	Ученикът прилага следните стратегии на разбиране: разбиране на подробностите, разбиране на основното				

<p>Говорене</p>	<p>съдържание, ориентировъчно разбиране, търсещо разбиране. Разпознава текстовата разновидност, стилистичните особености на текста, естетическите му аспекти. Самостоятелно интерпретира прочетен текст /на равнище критично преосмисляне и подтекст/. Използва компенсаторни стратегии и справочна литература.</p> <p>Ученикът: Участва в сложна диалогична реч по конкретна тема /беседа, дискусия/, като: -коментира факти; -анализира; -излага аргументи; -дава оценка; Участва с адекватно речево поведение в учебна и реална ситуация. Прави детайлно описание на обект или ситуация. Създава текст /монологично изказване/ по зададена</p>	<p>5. Обществено-политически живот /конфликти, пътища за развитие/.</p> <p>6. Национално своеобразие на културното наследство.</p> <p>7. Съвременна литература.</p> <p>8. Межкултурни взаимодействия между България и Полша.</p> <p>III. Сфери и роли на общуване</p> <p>1. Сфери: -вкъщи -на обществени места -по телефона.</p> <p>2. Роли: -партньор в разговор; -водещ в разговор; -интервюиращ; -интервюиран; -преводач в частен разговор.</p> <p>IV. Използване на компенсаторни стратегии</p> <p>Ученикът трябва да се научи да използва: -неезикови и родноезикови опори; -форми на езикова догадка; -помощ от други участници в общуването /съученици, учители/;</p>	<p>видове текст.</p> <p>Лексикалният базов минимум включва активна лексика около 800 лексикални единици, необходими за речева комуникация по теми и ситуации, определени от тематичните области.</p>	<p>естетически и ценностни критерии и ориентация за развитието на чистката литература и култура.</p>	<p>тика и информационни технологии: -работа с мултимедийни продукти; -намиране и извличане на информация от интернет; -текстообра-ботка.</p> <p>4. Обществено-гражданско образование: -правова държава, права на човека; -гражданско общество; -образование и професионални интереси; -разширяване на Европейския съюз; -общоевропейски структури.</p> <p>5. Природни науки и екология: -екологична култура; -изобретения, научни постижения.</p> <p>6. Изкуства: -световно културно наследство; -младежка култура; -аудиомедии.</p> <p>7. Физическа култура и спорт: -спорт и здраве; -професионален спорт; -екипност.</p>
------------------------	---	--	--	--	---

<p>Писане</p>	<p>тема. Произношението и интонацията се доближават до нормативната реч на полски език. Прилага компенсаторни стратегии и адекватни на полската култура модели на поведение.</p> <p>Ученикът: Създава писмен текст по стандартни образци- автобиография, молба, декларация, анкета. Пише свободно конструиран отговор при открит въпрос. Пише съчинение разсъждение /есе/ на свободна тема при зададен обем. Правописът съответства на основните норми на полския език.</p>	<p>-помощни учебни и справочни материали /речници, учебници, справочници, енциклопедии/; -молба за уточняване; -повторно питане;</p>			
----------------------	---	--	--	--	--

V. ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Дейностите, свързани с проверката и оценката на знанията и уменията на учениците в обучението по чужд език, се подчиняват на определени общи педагогически изисквания:

- системност;
- всестранност;
- обективност;

-отчитане на възпитателното въздействие на оценката, която би трябвало да има позитивен характер и да мотивира учениците към комуникиране на чуждия език, да формира у тях критерии за самооценка и да ги стимулира за по-ефективна работа.

Решението на въпроса за обективността на оценката е пряко свързана с тестовата проверка. Тестовите могат да служат както за текуща и периодична проверка, така и за упражнения и самопроверка. При проверка на речевите умения и комуникативните способности се използват различни функционални тестове, проверката на знанията за езиковата система се осъществява чрез структурни тестове.

Проверка на знанията и уменията в XII клас

А. Устна:

-свободна диалогична и монологична реч в рамките на предвидения от програмата материал.

Б. Писмена:

- диктовка;
- тест;
- разширен план-конспект;
- есе;
- превод на текстове с изучена тематика от и на полски език.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

Организацията на обучението по полски като втори чужд език следва общоприетите принципи на комуникативно-ситуативния и когнитивния подход, утвърдени в съвременната методика. Учебната дейност е ориентирана към изграждането на компонентите на комуникативната компетентност в разнообразните и аспекти, като водеща е прагматическата насоченост.

Структурирането на настоящата учебна програма е съобразено със специфичните особености при обучението по втори чужд език:

- мотивацията за изучаване на втория чужд език;
- опита от овладяването на родния и първия чужд език;
- усвоените до определена степен стратегии за учене;
- натрупаните фонове знания за страната и света.

Горепосочените особености обуславят необходимостта от:

-изпреварване на репродуктивното пред продуктивното овладяване на езика;

-обогатяване и усъвършенстване на компенсаторните стратегии за преодоляване на трудностите в устната и писмената реч;

-използване на разнообразна социокултурна информация с диференцирана насоченост в зависимост от интересите на учениците и евентуалната им бъдеща реализация.